

Vastine arviointikertomukseen

Talous

Kunnan omavaraisuusaste oli tilinpäätöksessä 36,4 kun se vuotta aiemmin oli 32,6. Tunnusluku on parantunut johtuen lähinnä oman pääoman vahvistumisesta ylijäämäisen tilinpäätöksen ansiosta. Omavaraisuusaste on edelleen alhainen ja sen vahvistamiseen on syytä kiinnittää huomiota. Isoa muutosta ei kuitenkaan tapahdu nopealla aikavälillä.

Kuntakonsernien omavaraisuusasteet ovat yleensä peruskuntien omavaraisuusasteita alhaisempia. Laihian kuntakonsernin osalta se oli 27,7. Kuntakonsernien keskimääräinen omavaraisuusaste vuonna 2021 oli 42,4 ja peruskuntien 58,9.

Laihian kunnan lainamäärä on laskenut vuodesta 2019 alkaen ollen vuoden 2021 lopulla 3 481 €/asukas, joka on lähellä koko maan keskiarvoa. Konsernin osalta lainamäärä (5 404 €/asukas) on selvästi alle keskimääräisen (7 650 €/asukas) ja on pysynyt viimeiset kolme vuotta lähes samalla tasolla. Luvut eivät toki ole suoraan verrannollisia erilaisista konsernirakenteista johtuen.

Lainanhoitokate voi vaihdella vuosittain merkittävästikin. Vuosien 2020 ja 2021 osalta lainanhoitokate on ollut kohtuullinen, mutta sitä ennen usean vuoden ajan heikko. Tunnusluvun pitäminen riittävällä tasolla edellyttää selvästi ylijäämäisiä tuloksia.

Kuntastrategia

Kuntastrategiaa pyritään huomioimaan yhä konkreettisemmin ja vahvemmin talousarvioprosessissa ja sen myötä kuntastrategian tarkastelu valtuustokauden aikana tulee kriittisempään tarkasteluun.

Viran tarpeellisuus

Terveys- ja hyvinvointijohtaja viran tarpeellisuutta on tarkasteltu kunnanhallituksen kokouksessa 1.9.2022. Parlamentaarisen työryhmän välimietintöön perustuen, kunnanhallitus päätti että terveys- ja hyvinvointijohtajan virkanimikkeen muutosta hyvinvointipäällikön viraksi lähdetään valmistelemaan. Samassa yhteydessä on tarkasteltu kunnan organisaatiota laajemminkin parlamentaarisen työryhmän välimietintöjen pohjalta.

Sähköiset palvelut

Hallinto- ja talouspalveluissa on meneillään useita kehittämishankkeita kunnan sisäisten toimintojen kehittämiseksi. Kotisivujen uudistamisen yhteydessä pyritään löytämään väyliä kuntalaisten palveluiden saatavuuden kehittämiseksi digitaalisten keinojen avulla.

Perusturvalautakunta

Palveluiden siirryttyä kuntayhtymän järjestettäväksi kunnan mahdollisuudet vaikuttaa palveluihin tai tavoiteasetteluun ja -raportointiin ovat vähäiset.

Sivistyspalveluiden budjetointi

Varhaiskasvatuksen budjetointi ja hoitotarpeen ennakointi on ollut haastavaa vuonna 2021. Laskevat lapsimäärät ovat olleet tiedossa ja varhaiskasvatuspaikkoja on pyritty vähentämään lapsimäärän laskiessa. Hoitopaikkojen kysyntä ei ole kuitenkaan laskenut aivan ennusteiden mukaisesti. Etenkin pieniä alle 3-vuotiaita lapsia on tullut hoitoon melko paljon ja tähän on tarvittu paljon työntekijäresursseja ja varhaiskasvatuspaikkoja.

Varhaiskasvatuksen asiakasmaksuja alennettiin 1.8.2021 alkaen korottamalla maksujen perusteena olevia tuloeroja 31 prosenttia. Tästä johtuen maksutuottoja olisi kertynyt enemmän ilman muutosta.

Vapaa-aikalautakunnan haasteet

Liikuntapoliittisen ohjelman valmistumisaikataulussa on huomioitu, että siihen saadaan sisällytettyä kunnan vielä valmistelussa olevan strategian tavoitteet liikunnan osalta.

Vapaa-aikapalveluiden henkilömitoitus on niukka ja resurssi on ollut sekä liikunta- että nuorisopalveluiden osalta vielä aiempaakin vähäisempi lakisääteisten vapaiden ja talouden tasapainottamistoimien vuoksi. Uimavalvojista on lisäksi laajemminkin pulaa.

Nuorisotilan viikonloppuavointien valvonta on järjestymässä ja toiminta alkaa muiden vuosien tavoin syyskuussa.

Valtakunnallisten suositusten ja kuntalaisten palvelutarpeiden vuoksi liikunta- ja nuorisopalveluihin tarvitaan lisäresurssointia ja osin toiminnan uudelleenjärjestelyä.

Hankesuunnitelmat

Hankesuunnitelmien laadinta- ja käsittelyprosessit ovat pääosin teknisen osaston alaisia toimintoja. Investointihankkeissa laaditaan korjaus-/rakennussuunnitelmat aina suuremmista hankkeista. Suunnitelmien laatimista vaikeuttaa se, että usein esim. kiinteistöistä ei ole ajantasaisia piirustuksia. Hankkeen toteutuksen aikana tämä johtaa usein ennakoimattomiin suunnitelmien muutoksiin tai hankkeen laajentumisiin. Samankaltainen ongelma on usein myös kunnallisteknisissä hankkeissa.

Pienehköissä kohteissa ei ennakkoon tehdä raskasta suunnitelmaa vaan suunnittelu on tehty omana työnä.

Hankesuunnitelmat hyväksytään teknisessä lautakunnassa ennen hankkeen aloitusta.

Suunnitelmien teettäminen ennakkoon on pääsääntöisesti ollut kunnan budjetointikäytännöstä sekä päätöksenteon lyhytjänteisyydestä johtuen vaikeaa. Investointihankkeille myönnetään usein rahoitus vuosi kerrallaan ja siksi raskaille ja pitkäköille suunnitteluprosesseille ei ole ollut aikaa. Jatkossa pyritään esittämään hankkeille ”suunnittelu määrärahaa” jo edellisen vuoden talousarvioon.
